Nagyvárad, 1904. X. évfolyam 273. szám. Vasárnap, november 27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ... ... 16 kor.
Negyedévre ... ... 4 «
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ... ... 20 kor
Negyedévre ... ... 5 «
Vidékre postán szállitva:
Egész évre ... ... 24 kor.
Negyedévre ... ... 6 «

TISZÁNTÚL
POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héttő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apácza-utcza 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, november 26.

Passivitás vagy aktivitás.

(—a) Andrássy Gyula gróf után Széll Kálmán is megirta levelét, melyet napok óta türelmetlenül várt a közvélemény. A helyzet, a baj megitélésében egy csapáson jár mindakettő, mindössze annyi különbséggel, hogy egyiknél inkább Deák Ferencz jogfolytonossági elmélete, másiknál a jog, törvény és igazság szeretete domborodik ki, egyformán itélik meg (vagy inkább itélik el) az obstrukcziót is, az ellene alkalmazott erőszakot és jogsérelmet is, — de a végkövetkeztetésben még sem jönnek össze.

Andrássy levelét igy fejezi be: Kizárólag lelkiismeretemre hallgatva, kettős czélnak fogok szolgálni. Az egyik az, hogy a formák megsértésével létrejött határozat ne váljék jogforrássá; a másik az, hogy a nemzetnek nap-nap után mind hangosabban nyilvánuló ama akarata, hogy a házszabályok a szólásszabadság megóvásával módosittassanak, érvényesüljön. Sulyos állapotban van a nemzet, de azért ne csüggedjünk és teljesitsük mindannyian kötelességünket.

Széll pedig ezzel szemben Hamlet módjára töpreng, hogy ő sem Tiszát nem követheti, sem az ellenzékhez nem csatlakozhatik s igy politikai müködésre teret nem találván, leteszi mandátumát.

Mindnyájan jól tudjuk, hogy a mi politikai viszonyaink évek, sőt évtizedek óta olyan sajátságosan alakulnak, hogy a komoly embereknek igen jelentékeny része megcsömörlött, megundorodott minden politikától s lassankint visszavonul a közélet teréről. És ha megteszi valaki, ám tegye, nincs senkinek sem joga elitélni őt érte.

De egészen más megitélés alá esik e tekintetben Széll lemondása. Négy esztendeig irányitója volt az ország ügyének és nem csekély része van az események előidézésében. Ha tavaly áprilisban enged annyit az ellenzéknek, hogy a katonai javaslatot ideiglenesen félreteszi és helyette az indemnitást tárgyaltatja, nem lett volna ex-lex, sőt a felemelt katonai létszámot és a kiegyezést is megszavazták volna.

Es ha — szabadelvü-párt katonai programmjának megállapitása után — visszatér a politikai küzdőtérre egy esztendei izgalomtól és sok mindentől megmentette volna az országot.

Ismeretes, hogy intrikáltak ellene lennt is, lennt is és az ő egyenes lelke nem értett az intrikák, ez ellene vetett cselek meghiusitásához. De az igazi államférfiunak, mikor az ország érdeke követeli, meg kell küzdeni az intrikák ellen is.

Mikor lemondását bejelentette a Háznak az ellenzék minden pártjának birta rokonszenvét. Sőt ma is azon kevés politikusok közé tartozik, kik képesek lennének a válságos helyzetből kiszabadulásukat előmozditani.

Az ilyen politikusoknak nem szabad félrevonulni a küzdőtérről akkor, mikor munkájukra legnagyobb szüksége van a hazának.

Igaz, hogy a szabadelvüpárti sajtó egyrésze most meggyanusitja Széllt avval, hogy csak azért mond le a mandátumáról, hogy ismét visszamenjen bankjához. Akik azonban ismerik az ő jellemét, azok előtt ismeretes az ilyen hireknek szenyes forrása.

Andrássy Gyula grófnak a minap megjelent nagy munkájában sok olyan gondolat van, ami napjaink küzdelmében nagy aktualitást nyer. Egyik ilyen mondása a következő:

Hősiességet nem a veszélyes helyzetek felidézésében kell keresni, hanem akkor kell mutatni, amikor az óvatosság ellenére beáll a vész.

Óvatosságot eleget láttunk már Széll-től, most a beállott vész idején hősiességre van szükség. Nem passivitásra, hanem cselekvésre.

A szabadelvüpártot az utolsó választásnál Széll hozta össze. Legyen bátorsága közéjük menni és ott fejteni ki akcziót, ahol a baj támadt, a parlamentben és a szabadelvüpártban. Akkor az ország hálája és elismerése fogja kisérni és a baj elmultával Cincinnatusként nyu-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Szinház.*

(A fenékszint kárpit takarja Alábbiak előadója bal előtérben.)

Kommandóra. Vidéki szinházaknál általában jelentős esemény a bemutató-előadás, helyi szerző darabjának bemutatója pedig éppen ritkaság számba megy. És mert ezeknek daczára tegnap este nekünk is helyi szerző darabjához vala szerencsénk, nem tartjuk érdektelennek azt, ha kissé részletesebb krónikát irunk erről a bemutatóról. Mindenekelőtt reá kell mutatnunk arra, hogy kevés bemutató előadást előzött meg akkora — mondhatni országos — izgalom és lázas feszültség, valamint érdeklődés, mint éppen ezt, a tegnapit.

(Kárpit széthuzódik, fenékszin: a Bémer-tér) háttérben a Szigligeti-szinház. A téren járó-kelők sietnek át.

Első rikkancs: Rendkivüli különkiadás! A vasuti közlekedés megszünt! Egy mozdonyvezetőre reálőttek!

Több járó-kelő: Lapot ide! Hé, lapot!

Második rikkancs: Második rendkivüli különkiadás! Vérfürdő Elesden! Egy csendőrmestert agyonlőttek! 30 halott, több száz sebesült!

Többen: Lapot ide! Nekem is!

Harmadik rikkancs: Harmadik rendkivüli külön kiadás! Anarkia Nagyváradon! Általános munkás-strájk!

A járókelők megállanak a szinen. Huszártrombita hangja. Zürzavaros lárma: Huszárok a városháza előtt! Az egész katonaság megszállotta a Kispiaczot!

A katonaság lőni fog! —

Mindezek elsietnek balra.

Róth bácsi: (jobbról elébiczeg, a szinházfelé tart és ott olvassa a szinlapot) Kommantóra, Kommantóra. Nyatyon jó tarap. Én láttam a Pölöni natyságos ur szinházában. Te én eppe a szinhászbo nem meknézem. (kezével legyint és balra elbiczeg.)

Kárpit le. —

— Eme általánosan megnyilvánult érdeklődéssel szemben a szinház igazgatóságára és a müvészi gárdára egyaránt felelősségteljes feladat hárult. A valósággal eseményszámba menő bemutató-előadás előkészitése és megcsinálása. Bizvást mondhatjuk, hogy a szerencsés szerző e tekintetben sem panaszkodhatik. A szabómühelyben, diszletraktárban, alagsorban, zsinórpadláson és vegyitisztitó-intézetben csaknem lázas tevékenységgel készültek. Lázasan folyt a munka főként a szerepek kiosztása körül, s azért kivált itt, mivel a főbb szerepek személyesitői heteken át tanulmányozhatták igy az általuk személyesitendő kabinet-alakokat.

Kárpit szétlebben. Szin: az öltöző. *Vank* István az asztal mellett ül előtte papir és tinta; kezében toll. Oldalt mellette, egy széken a darab sugó példánya.

Vank operett-jelmezben ir.

Szarvasi: (szintén operett jelmezben belép) Mi lesz a, — hé?

Vank: A kommandót szerepezem.

Szarvasi: Az isten akárhová tegye, még csak most?

Vank: Tegnap kaptam kézhez. Aztán ma is játszanom kell, meg holnap is.

* A Nagyváradi Irók és Hirlapirók társasága egy Eleven Ujságot akart kiadni és ebbe készült ez az ügyes dolgozat.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: tüdőbetegségeknél, lélegzőszervek hurutos bajainál ugymint idült bronchitis, szamárhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánltatik. Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolitja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszertárakban üvegenkint 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc) 480.

godtan térhet vissza Rátótra pihenni és gazdálkodni.

De a vész idején a haza minden ilyen fiának a küzdőtéren a helye, nem az eke mellett.

A kormány terve.

Hogy mik a kormány és pártjának jövő tervei, arról a következőket kapjuk Budapestről:

A képviselőház legközelebbi ülésében az ülést — azeddigi terv szerint — *Perczel* Dezső fogja megnyitni, hogy megmutassa, hogy ő nem fél, de a megnyitás után át fogja adni az elnöki széket báró *Feilitzsch* Arturnak, kit most nagyon szeretnek a pártban, mert daczára a sógorságnak és daczára annnak, hogy mandátumát és alelnökségét báró Bánffy Dezsőnek köszöni, cserbenhagyta Bánffyt.

Mihelyt Feilitzsch elfoglalta az elnöki széket a miniszterelnök benyujtja az indenmitásra vonatkozó törvényjavaslatot és kéri a Házat, hogy a bizottsági tárgyalás mellőzésével azonnal tárgyalja, illetőleg szavazza meg. A kar rázenditi, hogy «szavazzunk» és erre báró Feilitzsch kijelenti, hogy a ház megszavazta az indemnitást.

Nyomban ezután összeül a főrendiház, délre pedig a király szentesiti, a javaslatot és a délutáni ülésben csak a király *feloszlató* kéziratát olvassák fel és jönnek a választások. Allitólag a király máris hozzájárult volna ehhez a tervhez, mely teljesen méltó e pénteki kezdethez illetőleg ennek kényszerü következménye.

*

Más oldalról azt az értesitést kapjuk, hogy a fenti terv csak a megnyiló ülésszak második felvonása lesz. Az első ülésen Tisza benyujt egy *választási reformtervezetet*„ melyről azonban biztosan tudja, hogy senkinek sem kell, mert rosszabitaná a mostani helyzetet. Csak a második ülésben jelentené ki, hogy ő ime annak a kivánságnak is eleget tett, hogy a választói jog kiterjesztessék és miután ezt sem tartjuk elégnek ő szalválva van és a Dánielféle házszabály határozmányai szerint le fogja bonyolitani az indemnitási javaslatot. Azután jön csak a fennt vázolt Feilitzschiáda.

Két gyülés Nagy-Váradon.

Mozgalmas napok lesznek holnap és holnapután Nagyváradon, amelyek már eddig is országos érdeklődést keltettek. A magyar politikai életben valóságos lázas izgatottság van, amely már átlépte a törvényhozás keretét a november 18-iki törvénysértés óta.

A *biharmegyei szabadelvüpárt* is sorompóba lép, hogy üdvözölje a kormányt és bizalmát fejezze ki a miniszterelnöknek. A pártvezetőség holnap, *hétfőn, november 28-án délelőtt 11 órára* hivta össze a megyei szabadelvü-pártot, a Csarnok nagytermébe. A miniszterelnök nem jön ez alkalommal Nagyváradra, de valószinüleg több képviselő lejön a gyülésre, amelyre sokan jönnek be a vidékről. A *nagyváradi* szabadelvüpárt tagjait és vezéreit szintén meghivták.

A *nagyváradi függetlenségi párt* ezzel szemben impozáns gyülésre készül, amelyen hangot adnak és tiltakoznak a kormányelnök és a szabadelvüpárt erőszakos eljárása ellen. *Kedden, november 29-én délután 3 órakor* a Sasban lesz a nagy gyülés, amely azonban előrelátható kicsinek bizonyul. A gyülés iránt az egész megyében nagy az érdeklődés, s olyan impozánsnak igérkezik, amilyen még nem volt Nagyváradon.

Az ellenzék legnevesebb vezéregyénei jönnek le a gyülésre.

Most már bizonyos, hogy dr *Barabás* Béla társaságában gróf *Apponyi* Albert, gróf *Zichy* Aladár, *Eötvös* Károly, *Hock* János, *Rákossy* Viktor, *Vázsonyi* Vilmos, *Lendl* Adolf, továbbá a biharmegyei ellenzéki képviselők lesznek jelen a gyülésen. A rendezőség 300 tagu polgári rendfentartó őrséget szervez. Gróf *Apponyi* Albertet Békés-Csabára is hivták, *Apponyi* azonban kijelentette, hogy Nagy-Váradról nem maradhat el s jöjjenek át ide. Értesülésünk szerint ugy Békés-Csabáról, mint Gyuláról s Békésmegye egyéb helyeiről is sokan fognak a gyülés alkalmából Nagyváradra jönni.

Vasárnap délután *Berettyó-Ujfaluban* is lesz tiltakozó népgyülést.

A gyüléssel kapcsolatban különféle riasztó hirek terjedtek el, hogy rendzavarások lesznek. Azt hiszszük, hogy ez nem fog bekövetkezni. A függetlenségi párt kötelességéhez hiven, bizonyára mindent elkövet, hogy a rend ne legyen megzavarva. A polgármester pedig a főkapitánynyal együtt saját érdekükben is kötelesek a legmesszebb menő intézkedéseket megtenni a rend érdekében, mert az egész felelősség rájuk hárul.

A gyülésre vonatkozólag a következő felhivások érkeztek hozzánk:

A Barabás Asztaltársaság tagjait van szerencsém tisztelettel felkérni, hogy ma, az az vasárnap este 7 órakor a Széchenyi-szálloda külön helyiségében minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: az e hó 29-én tartandó tiltakozó gyülésen való részvétel megbeszélése. Dr *Stocker* József, elnök.

A »demokratakör« választmányát az idő rövidsége miatt ez uton van szerencsém ma, vasárnap d. u. 5 órára a »Sas« vendéglő éttermében értekezletre hivni. — Tárgy: Dr Vázsonyi Vilmos érkezésekor a kör részéről való mikénti fogadtatás megállapitása. Dr *Kazay* Kálmán, alelnök.

Szarvasi: Hát nekem nem? Van már legalább készen valami?

Vank: Egy szereppel mindjárt kész leszek.

Ügyelő: Vank ur!

Vank: Megyek már! (elsiet).

Szarvasi: (forgatja a sugópéldányt) A Lucza széke meg ez együtt készülnek el. (Visszadobja a székre) Csak valami harapnivalót — — (körülpillant. Az egyik polczon egy kalapot felemel s alatta papirosban sonkacsontot lel). Micsoda? Ez biztos, hogy Bognáré lesz. Azaz, hogy volt. És most keressünk egy csöndes zugot, ahol zavartalanul lemorzsolhassam eme kedves jelenetet. (El).

Kárpit.

— A minden részletre kiterjedő, gondos előkészület után, az előadás napján délelőtt megtartott főpróba már mintegy zálogát képezte az esti bemutató sikerének. A főpróba közönsége lelkes hangulatban kisérte jelenetről-jelenetre az összevágó előadást. És a sürün felhangzó tetszés nyilatkozatok mindannyiunkban megszilárditották ama meggyőződést, hogy a zavartalan, összevágó előadás tartós sikert hoz.

(*Kárpit felrehuzódik.*) Szin: a szinpad, a rendes próba állapotban. A szinen *Krasznay*, *Benkő* Jolán, E. *Kovács* Mariska. Háttérben az ügyelő. Mindannyiuknak szerepeik kezükben.

Krasznay: Kedveském, kedveském! Készen vagyok, futok, rohanok — — — Benkő nagysám itt áll. Kérem az első felvonás harmadik jeleneténél vagyunk Nagysád pedig (E. Kovács Mariskához) itt.

Benkő: Helyes. Én tehát itt állok.

Krasznay: Igen kérem. Menjünk tovább: Kedveském, kedveském. — — —

A *sugó hangja*: Én ne ösmerném.

Krasznay: Sugó ur! Már megint elszaladt. Kérem tessék ügyelni egy kicsit!

A *sugó hangja*: De hisz itt áll.

Krasznay: Két lapot forditott. Tessék jobban ügyelni. Menjünk tovább.

Horváth Kálmán: (berohan jobbról) Hallatlan! Nem lehet főpróbát tartani!

Krasznay: Micsoda?

Horváth: Az a hire, hogy a szocziálisták erőszakkal meggátolják az előadást.

Mind: Miért?

Horváth: Az élesdi eset miatt.

Mind: Lehetetlen.

Horváth: Micsoda? Szatmárinál már megjelentek a küldöttek — két pirosszallagos — és azt mondották: Önök is fizetett alkalmazottak; ne merjenek hát előadást tartani.

E. *Kovács*: Hallatlan!

Horváth: Különben tessék megnézni: minden üzletet bezártak, a vásár meg szétszaladt.

Krasznay: Hol van Szatmári?

Horváth: Haza ment. A pénztárt sem nyitották ki.

Benkő: No, szépen nézünk ki! Mit szól majd ehhez az igazgató?

Horváth: Az, szegény, Szolnokon rekedt. Pestre majd csak delizsánszon mén, ha mén.

E. *Kovács*: De mi lesz ennek a vége?

Ügyelő: Zene!

Krasznay: Zenélhet már barátom.

Ügyelő: Tessék?

Krasznay: Menjünk haza.

E. *Kovács* M.: És az esti előadás?

Horváth: Én tapsolok szivesen, csak aztán ránk ne gyujtsák a szinházat. Kárpit.

A zsufolásig megtelt szinház válogatott közönsége lelkesen fogadta a darabot, melynek szereplői egyaránt tehetségük legjavával áldoztak a közczélért: a sikerért. — Mit is még? Igen. Régente szokás volt, hogy az ilyes megemlékezések során bonczkés alá vegye a kritikus a darabot. Hogy a cselekmény, a jellemzés, a mese, a hármas egység és a gömbháromszögtan, továbbá a hasonszenvi gyógymód szabványai szerint taglalja izekre a szegény szerzőt. Mi azonban nem követjük a kitaposott utakat. Hanem e helyett megemlékezünk arról, akinek a szerencsés szerző talán legtöbbet köszönhet: Somogyi Károly igazgató urról, aki eme darab előkészitése, tárgyalása és befejezése körül kerek, harmonikus jóindulatának, illetve készségének adta fényes tanujelét.

Mendelényi Béla.

Nem uj megis mindig uj az, hogy női ruházat valamint férfi fehérnemü czikkek bevásárlásánál rendkivül sokat megtakaritható, ha a beszerzési forrásokat ismeri miért is ajánlatos felkeresni

Telcser Mátyás divatáruházát ZÖLDFA-utcza és SZENT LASZLÓ TÈR

e czég ma oly nivon áll, hogy a legkényesebb izlésnek is megfelel és ár tekintetében 50%-al **olcsóbb mint bárhol.**

Remek választék **kész blousokban.** Luisine selymek mtr. 53 krtól. 140 czm. széles czibelin frt 1.50 helyett 34 kr. **1000 drb ágy elébe való szőnyeg 29 kr.**

Hétről-hétre.

Valamelyik dunántuli falucskában történt.

Vándorkomédiások érkeztek s az intelligenciára (a papra és a a tanitóra) való tekintettel kihirdették, hogy a magyar irodalom remek-müveit fogja először bemutatni a világ legjobb szavalója, aztán következnek a felülmulhatlan tüzevő és csepürágó müvész urak, természetesen mindenik első a világon a maga nemében.

A pap és a tanitó megigérték, hogy elmennek. Nagy dolog az, a magyar irodalom remekeit hallani!

Ez egy olyan fiók Tudós Akadémia lesz, a minőt Budapest is csak ritkán élvezhet, hát még az a kis falu! A trupp aztán faluhosszat hirdette, hogy az előadást végignézik a pap is, meg a tanitó is. Ez már csak valami?

Igy esett, hogy az előadásra megteltek az összes ülőhelyek (3 szék a papnak, a tanitónak meg a tanitónénak) s az állóhelyek kevésnek is bizonyultak. Megteltek a háztetők és a szilfák is, már tudniillik a honnan be lehetett látni.

Kezdődött a magyar irodalom remekeinek bemutatása a világ leghiresebb szavalója által. Feszült várakozás.

Egyszer csak beront valami hihetetlenül borzas és rongyos alak; kaczagás, taps. Az alak rohan előre, megáll a papák előtt s ráordit a kaczagó közönségre:

— Mit háborgattok? Takarodjatok innen.

— Jesszus, ez megőrült? sikolt fel a kis tanitóné.

Több sem kellett. Az egész közönség torkán fagyott a kaczagás.

— Megőrült! Megveszett! Szaladjunk, mert a hajunkba markol! Kiszedi a szemünket!

Egy percz mulva szétszakadozott a ponyva s a közönség menekült hazafelé a magyar irodalom remekei és világhirü szavaló elől.

*

Mintha ilyesforma dolog esett volna meg a dunaparti gót palotában is.

Egy emberőltőn át hiresztelték Tisza Istvánról, hogy ő jövőnek világhires zseniális magyar politikusa, aki megmenti a züllésnek indult honhazát.

S mikor a legnagyobb várakozással van eltelve mindenki, a békésen szemlélődő jámbor Thaly-vitézekre rámenydörög tajtékzó dühhel:

— Mit háborgattok? Takarodjatok el innen!

Háborgatta a tatár! Senkinek sem volt kevesebb ellenzéke, mint neki. A »takarodást« tehát nem is az ellenzék vette magára, hanem saját pártja. Takarodnak mellőle a párt diszei sorban, s mire Tisza István a müharagot leszámitja a fején, a szavalat után — ha nem is egyedül, de nagyon megcsappant gazdával fog állani a dunaparti fényes gótives alatt.

*

Efféle vásári szavalat, nem egyéb az a riasztó hir, hogy *Barabás* Béla ellen Nagyváradon merénylet készül.

Ha Barabás Béla muszka czár volna;

ha Nagyvárad Szibériában volna;

ha Katonaváros kisenevi számüzött hajléktalanokból állana;

ha Nagyvárad többi lakosai elnyomott finnekből és lengyelekből telnének ki;

akkor lehetne efféle hireket a hitelesség reményével szélnek ereszteni. De igy?

Önkénytelenül eszünkbe jut, hogy a vadászati idény beállt s nincs vadkacsa, a melyet védene a tilalom: tilos a vadászat!

*

Hát az Irók és Hirlapirók társasága?

Megindult lelkesen, Kommandóra mindazonáltal. Illőképen lehordák az irodalom vaskalaposait, a kik mást sem tudnak, mint csak gyülésezni, a mely gyüléseken az elnök elnököl, az alelnök alelnököl, a titkár titkolózik, a jegyző jegyez, de az irodalom nem mozog.

Hát biz ez igaz. Az irodalmat nem lehet gyülésekkel föllenditeni.

Az ifju társaság tehát megalakult — s megdöbbenéssel konstatáltuk, hogy nekik is van elnöklő elnökük, titkolózó titkáruk, akár az öregeknek. Egyébként azt határozták, hogy máskor határoznak arról a fényes müködésről, mely az irodalmat megmozgatja.

Közben azonban gondoltak egyet a tagok. Igy nem lehet müködni, mert csak öregeket utánozzák. Kapták hát magukat s a legközelebbi tanakodó gyülést mikor az elnök meghirdette, nem jelent meg rajta — senki. Az elnök sem.

A második alakuló gyülés hasonlóan kezdődött és végződött.

Az irodalom pedig kiváncsian várja, ki fogja megmozgatni? Az öregek csak gyüléseznek, a fiatalok még annyit sem csinálnak.

Azaz pardon! Csinálnak: haladnak a korral. T. i. obstruálnak. Obstruál az egész társaság, az elnöktől a kinevezendő hivatalszolgáig. *Aliquis.*

Aranylakodalom.

— A Bereczky-család ünnepe. —

Minden kornak megvan a maga öröme, boldogsága. A vidám gyermekkor gondtalanságában, az ifjukor ábrándokkal, reményekkel teleszött tavaszában, vagy a férfikor munkás és szeretteikért küzdő, fáradó tevékenységében éppen ugy feltalálható a boldogság, mint a tisztes öregségben, amelyet bearanyoz az eltöltött idők boldogságának viszfénye és az emlékek folyton változó és visszatérő kaleidoskopja s övéinek meleg szeretete.

Csak fokozza a boldogságot, ha az aggkorban a családi tüzhely az ifju idealizmussal alapitott fészek zavartalan melege sugározza be a szivet, lelket.

Lehet-e igazabb, lélekemelőbb boldogságot kivánni, mintha eléri egy férfi és nő félszázados fordulóját annak a napnak, mikor Istenbe vetett hittel, egymás szeretetében összeforrva egy életre szóló szent frigyet kötöttek.

Az élet bajai, viszontagságai keveseknek engedik meg, hogy részesei legyenek ennek a boldogságnak.

Ilyen ritka családi ünnep lesz holnap, hétfőn Nagyvárad egyik uri családjában, *Bereczky* Géza és neje, ekkor tartják meg aranylakodalmukat.

A köztisztelet és szeretetben álló Bereczky Géza ezelőtt 50 évvel, 1854. november 28-án vezette oltárhoz menyasszonyát *Derecskey* Mária urhölgyet a Szent László-templomban. *Bayer* György plébános eskette, ugyanaz a pap, aki egykor, mint káplán, őt megkeresztelte. Az esketésnél *Erdélyi* András és *Námesni* István káptalani tisztek voltak a násznagyok.

Bereczky Géza a szabadságharczban honvéd volt, az után a nagyváradi latin szertartásu káptalani uradalom szolgálatába lépett. Mint az őssi i uradalom ispánja vezette oltárhoz menyasszonyát.

Évtizedekig volt az uradalom szolgálatában s kiváló szorgalmával, puritán becsületességével gyorsan haladt hivatali pályáján, mig mint uradalmi tőszámvevő nyugdijba lépett.

Az aranylakodalom örömében ki veszi részét a város előkelő közönségének jó része, a kik tisztelik és szeretetükkel környezik a jubilánsokat.

Az aranylakodalom szép ünnepségek keretében megy végbe.

Holnap, hétfőn délelőtt 9 órakor szent mise lesz a Szent László templomban, amelyen az ünnepelteken kivül az aranylakadalmas pár gyermekei, unokái közül néhányan és kiterjedt rokonsága is jelen lesz, hogy hálát adjanak Istennek mérhetlen kegyelméért.

A szent mise után *Palotay* László pápai praelatus üdvözlő beszédet intéz az ünnepelt párhoz s átnyujtja a szokásos felbokrétázott botot s végül áldást ad rájuk.

Az egyházi ünnepélyen kivül világi ünnepségben is lesz részük az aranylakadalmasoknak. A káptalani tisztek üdvözölni fogják veterán kollegájukat, aki mindég példaadással járt előttük. Küldöttségileg üdvözli továbbá a nagyváradi kath. kör. amelynek alapitása óta buzgó tagja és pénztárnoka; a kath. legényegylet, mint támogatója és választmányi tagja előtt fejezi ki jókivánatait.

Délben a Rimanóczy-étteremben ebédre gyülnek össze a családtagok és néhány jóbarátja a családnak.

UJDONSÁGOK.

Immaculata-ünnepély.

— A katholikus Szabad Liczeum első matinéja. —

Mária előtti hódolattal kezdi az idén felolvasásai sorozatát a Katholikus Szabad Liceum. Hódolni fog Magyarország Nagyasszonyának, hazánk reményének, a ki egy ezredéven át védasszonya volt hazánknak, minden bú és baj közt.

Ez alkalomra a főgimnázium dísztermét fényesen fel fogják disziteni virágokkal s a virágerdő közepette ott fog állani Szüz Mária szobra, melyet a kör egyik lelkes, nemesszivü pártfogója ajándékozott.

Az ünnepi beszédet a kiváló tudós és szónok, dr *Karsch* Lollion kanonok tartja, mig dr *Krűger* Aladár a modern életből vett, megkapó tárgyú Mária-költeményét fogja előadni. Közben s az ünnepély elején és befejezéséül az *Orsolya-zárda énekkara* fog szebbnél-szebb karénekekkel szerepelni.

Az ünnepélyt deczember 8-án, a főgimnázium dísztermében tartják meg.

TÁJÉKOZTATÓ.

Decz. 8. Katholikus Szabad Liczeum Immaculata-ünnepélye.

*** Szmrecsányi püspök megválasztása.** Dr *Szmrecsányi* Pál v. b. t. t, váradi püspök első virilise Biharvármegyének s ezen a czimen állandóan illustris tagja a vármegye törvényhatósági bizottságának. Most azonban valószinüleg a polgárság bizalmából foglal helyett a vármegye törvényhatóságában. A napokban megejtett megyebizottsági tagok választásá-

nál ugyanis a *hosszupályi-i* választókerületben dr *Szmrecsányi* Pál püspököt egyhangulag megválasztották. Hir szerint a püspök jószivvel veszi a megtisztelő bizalmat s a virilisségről mond le és a hosszupályiak mandátumán lesz tagja a vármegye törvényhatóságának.

* **Advent-Róráté.** Ma vasárnap kezdődik a római katholikus egyházban az uj egyházi év Advent első vasárnapjával. Az Advent tart négy hétig, jelképezéseül azon négy ezer évnek, ameddig várták az ó-szövetség népei a Megváltó eljövetelét. A templomokban naponként hajnali misét mutatnak be s felhangzik a komor áhitatra gerjesztő boltivek alatt az ének: Harmatozzatták egek . . . Meghatóan ecsetelik e magasztos dallam, fohászszerü melódiák az epedő sóhajt, égő vágyat, mely ösatyáink kebeléből szállt fel a várva-várt Megváltó után. A hajnali miséket másként Rórátének is nevezik, mert Rorate coeli . . . szavakkal kezdik. Ma reggel hatórakor s egész Advent alatt vasárnaponkint az Orsolya zárda templomában, holnap hétfőtől kezdve a hét minden köznapján ugyancsak hat órakor a Szent László plébánia templomban, a váradvelenczei kath. plébánia templomban és a premontrei rend templomában tartják meg a Rórátékat.

* **A városi virilisek névjegyzéke.** Tegnap délután tárgyalta Nagyvárad város igazoló választmánya a Curia által jóváhagyott jövő évi választók névjegyzékét. *Frankó* Endre elnöklete alatt dr *Hoványi* Géza, *Száhlender* Károly, *Mezey* Mihály, *Schöpflin* Ágoston és dr *Istvánffy* István előadók voltak jelen. Elnök bemutatta a Curia leiratát, amelylyel Révész Jakab felebbezését elutasitotta és a névjegyzéket jóváhagyta. A névsort egész terjedelmében közöltük. Ezen a névsoron az a változás történt, hogy az elhalt dr *Korsntein* Lajos helyett az első póttag: *Kiss* Károly jön be a lisztába. Előreláthatólag még több változás is lesz, mivel *Kovács* Béla ügyvéd megyebizottsági taggá lett megválasztva s igy lemond a városi mandátumáról, dr Hoványi Gyula pedig választott tagja a város törvényhatóságának, *Hlatky* Endre, *Mezey* Mihály és *Kurländer* Ede dr pedig valószinüleg megválasztatnak városatyáknak s igy az öt hely a póttagok közül töltetik be a következő sorrendben: *Incze* Lajos, *Kiss* Elek, *Száhlender* Károly, *Stern* Márton és *Deutsch* Simon.

Megyebizottsági tagok választása. A csütörtökön, november 24-én megejtett megyei bizottsági tagok választásának eredményét nagy részben már közöltük. Egyes kerületekből azonban csak most érkeztek hirek a választásról. Az ujabb értesülések szerint megválasztattak: *Hosszupályiban*: dr *Szmrecsányi* Pál püspök, *Fráter* Barna, *Imrik* Sándor Zoltán; — Esztáron: Körffy Ferencz, Biber József; — Bagaméron: Végh István, Rácz Béla! — Hagymásfalva: Vasadi Ödön; — Robogány: Ciumpe Tivadar, Móga Illés; — Pecze-Szentmárton: Gencz János; — Buntyesd: Gera Sándor, Bottó József; — Tárkány; Benedek László, Sebestyén András, Berbensz Mihály; — Gyanta: Kiss Ernő, Boglucz Béla; — Zsadány: Nagy Imre; — Nagy-Harsány: Lakatos József, Wachsmudt Ödön; — Zsáka: Farkas Péter, Nagy János; — Nagy-Léta: Marjay Péter, Szabó Zsigmonz, Guba József; — Csokaly: Molnár Béla, Klein Mór; — Éradony: Sárossy Károly, Gedeon Mihály, Csóka Lajos, Jakab József; — Érmihályfalva: Jakab Mór, Benedek Mátyás, Jakab Rezső, Lovas István; — Álmosd: Fráter Zoltán, Erős Zoltán; — Bogyoszlón: Kalas István, Gencz József, Darabant Endre; — Margitta: Balogh Ferencz Nyisztor Alajos; — Széplak: Orban Vincze, Kovács András, Rózmann Izsák, Kalotay Viktor; — Tóti: Bieliczky Vilmos, Miskolczy Árpád.

† Majorossy János cz. püspök. A kalocsai érsekségi egyházmegyét egymásután két nagy csapással látogatta meg a Gondviselés. Néhai, Istenben boldogult *Császka* György érsek elhunyta után nagy gondot okozott a káptalannak a helynökválasztás, hogy ki vezesse a nagykiterjedésü egyházmegyét abban a szellemben, melyben a b. e. nagynevü érsek vezette. A szavalatok egyenlően oszlottak meg. *Majorossy* János tinuini cz. püspök nagyprépost s *Mayer* Béla cz. püspök között. A döntés joga igy Dessewffy Sándor csanádi püspököt illette meg, mint a kalocsai érseki egyházmegye hatásköre alá tartozó püspöki egyházmegyék legidősebb püspökét. Dessewffy püspök választása Majorossyra esett. S ő elfoglalta a nehéz, felelősségteljes állását s viselte annak terheit Krisztusba vetett hittel egészen tegnap éjjel bekövetkezett haláláig. A kiváló főpap tegnap éjjel tüdőgyuladásban meghalt. Majorossy János cz. püspök 1831-ben született Aldebrőn, 1855-ben szentelték fel pappá, 1875-ben kanonok lett, 1885-ben pedig a tinuini cz. püspöki méltóságot nyerte el, minek következtében a magyar főrendiháznak is tagja lett. 1891-ben érseki helynök, 1893-ban pedig nagyprépost lett A katholikus mozgalmakban élénk részt vett, a legutóbbi kath. nagygyülésen és a püspöki konferenczián is jelen volt. A kalocsai jótékony intézmények bőkezü gyámolitóját vesztették el benne. Nagy pártfogója volt a szegényeknek. Jó szivéért, széleskörü tudásáért Kalocsa apraja nagyja tisztelte s igy halála mélyen megrenditette a város egész társadalmát. Az érseki egyházmegyét is mélyen sujtotta a csapás, hogy érseke után oly hamar elvesztette helynökét is. Az elhunyt főpap temetése holnap, hétfőn délelőtt lesz. Végrendeletét a napokban bontják fel. Kalocsa külső képe is mutatja az egyházmegye gyászát, a kath. intézményeken, templomokon gyászlobogó leng, s az összes harangok hirdetik az egyházmegyének rövid időközben második nagy gyászát.

* **Jókai Mór emlékezete.** Nagyvárad irodalmi egyesülete a Szigligeti-Társaság ma vasárnap délelőtt ünnepélyes felolvasó ülés keretében hódol az irók elhunyt fejedelme *Jókai* Mór halhatatlan emlékének. A felolvasó ülés délelőtt 11 órakor lesz a kir. kath, jogakadémia disztermében a következő müsorral:

1. Elnöki megnyitó. Tartja *Rádl* Ödön a társaság elnöke. 2. Jókai emlékezete. (Költemény) Irta *Sas* Ede a Társaság rendes tagja. Előadja: *Klenovits* György a Szigligeti-Szinház tagja. 3. Jókai Mór irodalmi méltatása. Szabad előadás, tartja: Dr *Dési* Géza a Társaság rendes tagja. 4. Anna magánjelenete, a «Szigetvári vértanuk»-ból. Előadja: *Szerémi* Gizella urhölgy a Szigligeti-Szinház tagja.

* **Esküvő.** Diszes esküvő volt tegnap délelőtt a Szent László-templomban. *Tarr* Béla nagyváradi épitőmester vezette oltárhoz bájos aráját *Bránea* Alexandrina kisasszonyt. *Darvassy* Lajos városi tanácsos és *Papp* György törvényhatósági bizottsági tag voltak a tanuk. Az esketést dr *Vucskics* Gyula plébános végezte s beszédet intézett az ifju párhoz.

* **Egy szabadkőmüves gyászjelentés.** Néhai dr *Kornstein* Lajos egyike volt azoknak, akik a humanizmus nagyfontosságától és nagy szükségétől át volt hatva támogatója volt az ilyen intézményeknek. A szabadkőmüvesekről hirdetett humanizmus vezérelte bizonynyal a szabadkőmüvesek közzé is Tagja volt a nagyváradi László király páholynak. Távol áll tőlünk, hogy az elhunyt emlékét és kegyeletét sérteni akarnók, csupán mint csak kevesek által ismert dolgot közöljük a gyászeset alkalmából a páholy által kiadott gyászjelentést:

László-király
58 67
Páholy-N-Várad

Gyászba borulva
Ü! Ü! Ü!
Sz . ˙ . ttv . ˙ . !

A Nagyvárad kel . ˙ . dolgozó . ˙ . »László király« t . ˙ . és t . ˙ . □ t pótolhatatlan veszteség érte!

Dr Kornstein Lajos

t . ˙ . ünk az 5904. évi november hó 25-én d. u. 2 órakor, igaz sz . ˙ . köm . ˙ . i életének 55 évében az ör . ˙ . kel . ˙ . költözött.

Az elköltözött . ˙ . tv . ˙ . ünk földi maradványai folyó hó 27-én d. e. 10 és fél órakor fog az ör . ˙ . enyészetnek tv . ˙ . i lánczunkból sz . ˙ . i szer artás szerint kiszolgáltatni.

A . ˙ . V . ˙ . E . ˙ . N . ˙ . É . ˙ . M . ˙ . D . ˙ . !

Az ő utai kifürkészhetlenek!
Akáczczal hintjuk be sirját!
Gyászba borult szivünkből tv . ˙ . i üdv . ˙ .
A . ˙ . e . ˙ . sz . ˙ . sz . ˙ .

A László király □.

* **Közigazgatási bejárás.** A m. kir. államvasutak Össi állomásából kiágazóan a nagyváradi marha vásártér érintésével a Vitéz utcza mentén a nagyváradi gőzmozdonyu közuti vaspálya részvénytársaságnak villamos üzemre tervezett Bémer-tér Rhédei-kerti vonalához való csatlakozással kilátásba vett gőzüzemü helyi érdekü vasut közigazgatási bejárását a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur f. évi November hó 10. 72061 III. sz. a. kelt leiratával elrendelte. A közigazgatási bejárás megkezdésének határidejéül 1904 évi November hó 30 napjának d. e. 9 óráját tüzte ki, az összejövetel helyéül pedig Nagyvárad thjf. város székházának tanács termét jelölte meg. Miről az érdekelteket azzal értesitem, hogy ezen bejáráson esetleg fenn forgó észrevételeiket előterjeszthetik. Nagyvárad 2904 november hó 18-án. *Rimler* Károly polgármester.

* **Munkatársunk gyásza.** Mély részvéttel értesülünk igen kedves külmunkatársunk tartalmas vezérczikkirónk és régi tárczairónk dr. *Helvey* Lajos és ifju hitvese *Guricsky* Aranka gyászáról. Életük öröme és vigasza *Laczika* fiuk csecsemőkorának ötödik hónapjában szülei véghetetlen bánatára elköltözött az angyalok világába. A picziny hant fölött lebegjen az Ur Jézus szent lelke, a bánattal sujtott szülőket pedig védje az Isteni Gondviselés, mely az éjszakáknak is adott tényt, szeliden ragyogó csillagokat.

* **A sztrájk nem vis maior.** A nagyváradi épitőiparosok társulata beadványban kérte a várostól, hogy a középitkezésekre kötendő vállalati szerződésekben kösse ki a város, hogy a munkások által kimondott sztrájk és boykott vis maior s az épitési határidőknél figyelembe veendő. A tanács felhivására *Kőszeghy* József városi főmérnök elkészitette véleményét. A főmérnök nem véleményezi a kérelem teljesitését, mert a sztrájkokat és boykottokat, ha azokat nem lehetett idegen munkásokkal, vagy másként elháritani, mindég figyelembe vették. A bajok

elháritására a hatóság kellő segédkezést nyujthat. Azt ajánlja a főmérnök, hogy a kérelmet utasitsák el s mindég esetről esetre határozzanak a határidő betartása dolgában.

* **Kornstein Lajos elhunyta.** Dr *Kornstein* Lajos orvos elhunyta a város minden körében részvétet keltett. A gyászoló családnál a város előkelőségei közül igen sokan fejezték ki részvétüket. A temetés ma vasárnap délelőtt lesz ½ 11 órakor a Szilágyi Dezső-utczai gyászházból, hol az orvosi kar egyik tagja bucsuztatót fog mondani. Dr Kornstein Lajos tagja volt a törvényhatósági bizottságnak, ezért a mai temetésen a városi tisztikar s a törvényhatósági bizottsági tagok résztvesznek. Erre vonatkozólag *Rimler* Károly polgármester a következő felhivást bocsátotta ki:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának és tiszti karának t. tagjait fölkérem, hogy köztisztelet és szeretetben állott polgártársunknak *dr. Kornstein Lajos* törvényhatósági bizottsági tagnak f. évi november hó 27-én, vasárnap délelőtt fél 12 órakor a Szilágyi Dezső-utcza 9. sz. gyászháznál történendő végtisztességtételén teljes számmal megjelenni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1904. évi november hó 26-án

Rimler Károly,
polgármester.

* **Póttartalékosok s önkéntesek nagy napja.** Nagy napjuk lesz holnap héttőn a póttartalékosoknak s az önkénteseknek. Ezernégyszáz póttartalékos katona vonul ki teljes parádéban a Bónai kuthoz, hogy levizsgázzon a katonai tudományokról. Az ezernégyszáz póttartalékos három csoportban vizsgázik le a nyolczhetes kiképzés alatt elsajátitott katonai ismeretekből *Schlémüller* vezérőrnagy, *Karg* báró és *Schmidt* ezredesek előtt. A póttartalékosok csapata után az egy éves önkéntesek vizsgáznak ugyancsak a vezérőrnagy és ezredesek előtt. A póttartalékosokat a vizsga után azonnal szabadságolják, az önkéntesek pedig két napi szabadság után bevonulnak az önkéntes iskolába, ahol az idén egyedül fognak tanulni, mivel a szegedi ezred önkéntesei az idén otthon maradnak. A nagyváradi önkéntes iskola parancsnoka az idén is *Hubinger* János kapitány lesz, tanárai pedig *Papp Kovács* Ferencz, *Reiber* Viktor és *Grázer* Jenő főhadnagyok.

* **Kitüntetett nagyváradi kertész.** A nagyváradi kertészek egymás után hozzák el a szebbnél-szebb kitüntetéseket az egyes kiállitásokról. Legujabban a *Farkas* József váradvelenczei műkertészeti telep keltett feltünést a szabadkai orsz. kertészeti kiállitáson remek Crysantheumjaival és egyéb kiállitott virágaival. Erre vonatkozólag az Orsz. magyar műkertészek és kertgazdák lapjából a következőket olvassuk:

Folyó évi november hó 12., 13. és 14-én Szabadkán az Országos magyar műkertészek és kertgazdák egyesületének biráló bizottsága *Farkas* József váradvelenczei műkertészet és rózsatelep tulajdonosát kiváló szép Crysanthenumjai és egyéb növényeiért, 4 dijjal tűntette ki, és pedig 2 darab elsőrendü oklevél, egy darab az egyesület által kitűzött legmagasabb dijja pénzben és egy darab a Budapesti Országos Kertészeti-egyesület által kitűzött érem. — Valóban örülünk, hogy városunkban ezen kiváló szép iparág oly rohamosan fejlődik.

* **Karácsonyi-vásár helyett husvéti-vásár.** A Karácsony szent ünnepének közeledtekor már két évben a biharmegyei nőegylet illetve a városi-árvaház szép sikerrel vásárt rendezett, melyen csekély pénzen a szegény sorsuak sok minden jóhoz hozzájuthattak s sok szegény család igy szerzett magának boldog s megelégedett ünnepet. S a vásár a nőegyletnek is szép összeget juttatott. Igy kettő jótékonyságot gyakorolt a nőegylet e vásár rendezésével. Az idén is megindította a mozgalmat a karácsonyi vásár rendezése iránt a nőegylet fáradhatatlan elnöknője, özv. báró *Gerliczy* Félixné, de mint tegnap értesitve lettünk a nőegylet elállott az idén a vásár rendezésétől, tekintettel a mostoha téli viszonyokra. Ehelyett azonban a nőegylet az árvaház javára Husvét ünnepe előtt nagy husvéti-vásárt fog rendezni. De ez mindegy. A jótékonyság soha sem késik.

* **Mikulás-est a szinházban.** Megemlékeztünk már arról a nagyszabásu mozgalomról, mely a szegény gyermekek javára valóságos tündérestéket fog varázsolni a közönség elé. Az előadások a Szigligeti Szinházban lesznek megtartva deczember hó 5-én és 6-án este a helyáraknak 25%-kal való fölemelése mellett. A rendezés fáradságos munkáját *Sável* Kálmánné urnő végzi hatalmas rendezői gárdával. A rendezőség már megállapitotta az estély müsorát; mely a következő:

1. Prológ. Irta: Várady Antal. 2. Mikulás. Élőkép. 3. A medve. Irta: Csehov. 4. A levél, nyolcz képben. 5. Adria gyöngyei, élőkép. 6. Enek. 7. Hódolat, élőkép. 8. A kedves barátnők. Angolból ford totta: Gyémánt Jenőné. 9. A muzsák, élőkép rózsaesővel.

A szereplők teljes névsora a következő: Balogh Zoltán, Békéssy Józsefné, Bródi Blanka és Szerénka, Csák Iczu és Muczika, Czvek Mádi, Darvassy Margit, dr Dési Gézáné, Deutsch Elza és Szilárdka, Fleischer Klára, Gerő Lina, Győri Ilona, Harmathy Károly, Havas Rezsőné, Hoffmann Henrikné, Jamitzky századosné, Kaczián Cornél, Kirschmayr Félixné, Kovács Margit, Kohn Ilonka, Kuttka Bella, Lukács Lenke és Klára, Lichtmann Margit, Major Miczi, Maróczy Ilonka, Markovits Istvánné, Meskó Boldizsárné, Mihelfi Rózsika, Miskolczy Czicza és Lili, Molnár Laura, Morvay Zsiga, Muschitzky főhadnagy, Nadányi Ilonka és Rózsi, Nedeczky Ferencz é, Örley Anna, Pallay Klára és Béla, Papp Hajnalka, Peiser Sarolta, Péterffy Elemér, Plopu Luczia, Szabó Erzsi, Gizus, Klára, Tibor, Szokoly Irén, Stries Ilona, Telegdi Erzsi, Tolnay Jolán, Tölczer Sarolta, Török Gizuska, Ujfalussy Ilona, Vass Blanka és egy sereg élő baba.

* **A Kakas Márton legujabb számából.**

A megoperált parlamentárizmus.

(A műtét után.) Perczel, az asszistens: Azt hiszem, professzor ur, hogy sikerült az operácziő.

Tisza professzor: Még nem tudom. Attól tartok, hogy benne felejtettük — a csipeszt.

*

A szabadelvüpárt dicsősége.

Podmaniczky báró (egymásután kapja a leveket, amelyekben a képviselők bejelentik kilépésüket): Már az igaz, hogy a szabadelvüpárt sokat köszönhet Tisza Istvánnak. Soha se volt a pártnak annyi *kiváló* tagja, mint most.

Befujta az utat a hó . . . (Dalolja Tisza István.)

Befújta az utat a hó,
Czéltalanul jár a fakó,
Fenegyerek ül a lovon,
S föl-fölsóhajt olykor-olykor:
Aulikus volt öreg apám,
Taktikus az édes apám,
Hazszabálios, igaz ember,
Hogy lett volna én belőlem.

*

Tisza a Vigadóban.

Tisztelt közgyülés!

A mikor az Iparbank részvénytársaság elnökségéről lemondtam és átvettem a Magyar Szabadelvü Részvénytársaság vezetését, tisztában voltam azzal, hogy üzletünk csak ugy fog virágozni, ha megváltoztatom társaságunk alapszabályait. Tudtam, ugyan, hogy a felügyelő-bizottságnak nem tetszik az én reformom, de én nem nézek sem jobbra, sem balra, hanem azon az uton haladok, amelyet részvényeseink érdekében a legüdvösebbnek hiszek.

Tisztelt Közgyülés! Nagy üzletek előtt állunk. A hadseregnek nagy követelései vannak velünk szemben. Az ilyen kényes kundschafttal simán kell lebonyolitani minden üzletet. Azután itt van a nagy kötés Ausztriával, amely tiz esztendőre szól. Ausztria régi szállitónk, aki nem ösmer tréfát. Gyarmati politikánk azt kivánja, hogy a régi kitaposott uton haladjunk tovább. Ez a két nagy üzletkötés foglalja le legközelebbi programmunkat. Társaságunk alapszabályait ezért módositottam. Ezért kérek a módositáshoz a magam és az igazgatóság részére felmentvényt. (Zsibárusok kőzt nagy zaj, kavarodás, taps, éljenzés, fütyülés, trüsszentés, lökdösés, püfölés stb.)

* **Előadás a földmüvelők körében.** *Pósfay* Sándor gazdasági szaktanár ur a »Földmüvelők köre« helyiségében (Kolozsvári-utcza) ma, vasárnap este 6 órától 7 ig előadást tart az állategészségügyről, melyre minden érdeklődőt tisztelettel meghivunk Kelt Nagyváradon, 1904. nov. 24. *A Kör elnöksége.*

* **A legjobb téli csemege.** A szüret befejezése után a gyümölcsfélék között az alma a legkedveltebb csemege, ezért alig van háztartás, amelyben a téli beszerzéseknél az alma nem szerepel. Ez évben a Szilágyságon jó almatermés volt, különösen a finomabb faj almákból. Azonban a legszebb almák a legtöbbször a gondatlan kezelés és szállitás miatt összeverve, törve kerülnek eladásra, ami által értékéből sokat veszit, mert hosszabb ideig nem áll meg. *Vizvezeték-utcza 19. szám alatt* azonban kézzel szedett, egyenkint csomagolt szép arany pármin, zöld renet, arany renet, batul, ponyik és sóvári alma szerezhető be, kilónkint vagy métermázsával a termelőtől. Az almák szállitás után átvannak válogatva s hibátlanok. Reggel 8 órától este 6-ig megtekinthető.

x **Van szerencsém** a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a körösparti vendéglőmben, melyet a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg rendeztem be,ma nagy disznótort rendezek. Minden este elsőrendő czigány zene, friss csapolásu Dréher sör, zóna reggelik, hideg és meleg ételek minden időben pontos kiszolgálás és olcsó árak mellett kaphatók. Nyári és téli kényelmes fedett helyiségeim módot nyujtanak a legkényesebb igényeket kielégitenem. Midőn ezt a n. é. közönségnek b. tudomására hozom azon szerény óhajomnak adok kifejezést, hogy ugy mint a jelenben, a jövőben is minél számosabb b. látogatásaikkal engem továbbra is megtisztelni siveskedjenek. Kiváló tisztelettel *Szabó Gyula,* vendéglős. Abonensek felvétetnek.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap: Délután Uzsai gyöngy (népszinmü), este Boccaccio (operette.)
Hétfő: A kis pajtás.
Kedd: A csepürágók.
Szerda: Csepürágók.
Csütörtök: d. u. Csongor és Tünde ifjusági előadás este: Bob herczeg.
Péntek: Tetemrehivás.
Szombat: Tetemrehivás.
Vasárnap: d. u. Próbaházasság, este: A hajduk hadnagya.

Ma, vasárnap két előadás lesz a Szigligeti-szinházban, d. u. 3 órakor félhelyárakkal szinre kerül Gerő Károlynak »Uzsai gyöngy« czimü népszinmüve elsőrangu szereposztásban, este pedig rendes helyárak mellett Souppe nagyszerü operettéje Boccaccio.

A csepürágók. A mult szinidénynek egyik legnagyobb sikerü operettéje A csepürágók-at tüzte ki az igazgató a jövő hét kedd és szerdájára előadásra. Ez a bájos muzsikáju operett oly nagy sikerrel került szinre itt Váradon, hogy a mostani felujitás jogosan enged következtetni, miszerint a közönség szeretettel

fogja a felujitást fogadni. A szerepeket a szinház elsőrangu operett erői fogják játszani Garzó Adéllal a fő női szerepben.

Csongor és Tünde ifjusági előadás. Csütörtökön deczember hó 1-én Vörösmarthy születésének évfordulója napján d. u. 3 órakor lesz az idén második ifjusági előadás. Az igazgatóság e helyütt értesiti az iskolák T. Igazgatóit előzetesen is. A szerepeket mind elsőrendü erők fogják ez alkalommal is játszani.

EGYESÜLETEK.

Választmány ülés a Jogászegyletben. A nagyváradi Jogászegylet hétfőn d. u. 5 órakor a Törvényszék első emelcti tanácstermében választmányi ülést tart, melynek tárgyai lesznek a közgyülés előkészitése, titkári és pénztári jelentések, inditványok stb. A tisztikar és választmány tagjai felkéretnek, hogy ezen ülésen minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek.

Meghivó. A »Nagyváradi protestáns jótékony Egyesület« *női* választmánya f. évi november 29-én, *kedden* d. u. 5 órakor, a ref. internátus helyiségében ülést tart, melyre a női választmány t. tagjait ez uton is tiszfelettel meghivja: *Nadányi* Károlyné elnöknő.

IPARÜGYEK.

Előljárósági ülés.

Az ipartestület előljáróságának f. hó 24-én tartott ülésén megjelentek. *Bertsey* György elnök. Andriska Károly és Ováry Lajos alelnökök, Bador Béni, Bodnár János, Czeglédy Jeremiás, Ehrlick Mór, Gödény Sándor, Juhász Benedek, Kadlicsek Samu, Köblös Ferencz, Milibák József, Molnár János, Voszka Ferencz, Peller Ferencz, Sinka László, Stágl Kálmán, Széles Lajos, Urán Mihály, Vlád Ágoston, előljárók. Cser János, Stettner István, számvevők. Iványi István pénztárnok. Jankovich János főjegyző.

Elnöki jelentés szerint Október hóban a bevétel 1124 korona 22 fillér a szeptember havi maradvány 2985 korona 22 fillér, összesen 4109 korona 44 fillér, a kiadás 1056 korona 02 fillér, pénztári maradvány 3053 korona 42 fillér.

A kereskedelmi és iparkamara értesitése a f. é. november és deczember hónapokban Budapesten tartandó világitási kiállitás megtekintésére a szakmabeli iparossegéd és tanonczok részére engedélyezett kedvezményes vasuti jegyek kiadásáról; az ipariskola igazgatójának értesitése a segédek továbbképző szaktanfolyamának előadásáról és órarendjéről, tudomásul vétettek.

Az évi rendes közgyülés megtartási napjául 1905. évi január 22, esetleg 29-ik napjára tüzetett ki.

Három szegénysorsu beteg iparosnak 40 korona, 15 rendü számla és utalványra 400 korona és 60 fillér kiutaltatott.

Igazságszolgáltatás.

Elnapolt itéletkihirdetés. A nagyváradi királyi törvényszék, mint büntető bíróság két napon keresztül tárgyalta az »Érmihályfalvai leány és fiu kiházasitó egylet« panamáját. Tegnap délután került volna az itélet kihirdetésére a sor, de a tanács egyik birája a tegnapi nap folyamán hirtelen megbetegedett s ezért az itélet kihirdetését el kellett napolnia. *Fassie* Pál elnök az itélet kihirdetését deczember 8-ára halasztotta.

TÁVIRATOK.

Az egyetemi polgárok tüntetése.

— *Vérengzés az egyetemen.* —

Budapest, nov. 26. (Saját tud. táv.) Nagy vérengzést vitt végbe ma a rendőrség az egyetem épületében.

Reggel az ifjuság deputációt küldött Demkó egyetemi rektorhoz, hogy engedje be őket a főkapun. A rektor megtagadta az ifjuság kérelmét. Erre abczugolni kezdtek az ablak alatt összegyült egyetemi polgárok, a rektor tüntetéstől tartott és a rendőrségre telefonált, a rendőrségről gyalogos és lovas rendőrök jöttek ki. Az ifjuság a rendőrök láttára az egyetem épületébe menekült a hátsó kapun és felmentek a termekbe. Az emeletről állitólag széndarabokkal dobálták meg a rendőröket, mire Loki és Fosing rendőrfelügyelők kiadták a parancsot a rendőröknek, hogy nyomuljanak be az egyetem épületébe.

Az ifjuság a rendőrség láttára kivonult a termekből és átengedni kezdte a rendőröket.

A rendőrök feleselni kezdtek az egyetemi polgárokkal és brutális szitkokkal illették őket. Különösen Loki rendőrfelügyelő mondott sértő szavakat.

Mihoj egyetemi hallgató nem tudta tovább türni a rendőrök basáskodását, és Loki arczába csapott öklével. Fozing erre bikacsököt rántott elő s azzal neki rontott Mihojnak. A két rendőrfelügyelő kardrohamot vezényelt, mire a rendőrök kardot vontak és óriási vagdalkozások között rohanták meg az ifjuságot.

Nagy Lajos joghallgató 15 halálos vágást kapott a fejére. Egy tanár segéd is megsebesült. Az egyetemi polgárok a kapukhoz menekültek, hová a rendőrség nem követhette őket, 15 sebesült pedig Réczey tanár klinikájára menekült. Hegedüs egyetemi tanár ugyanakkor jött ki a teremből, mikor egy rendőrtisztviselő azt mondta: fogják el a gazembereket. Hegedüs ráparancsolt a rendőrökre, hogy hagyják el az egyetemet, erre aztán el is hagyták a rendőrök az egyetemi épületet.

Az egyetemi tanács egy hétre bezárta az egyetemet.

A függetlenségi pártkörben Nessi Pál lelkesitő beszédet intézett az ifjusághoz.

Az orosz alkotmány.

Budapest, nov. 26. (Saját tud. táv.) Pétervárról jelentik, hogy az orosz belügyminiszter tegnap bemutatta a czárnak az orosz alkotmánytervezetet. A czárnak nincs semmi kifogása az alkotmánytervezet ellen.

Ibsen nagybeteg.

Budapest, nov. 25. (Saját tud. táv.) Krisztiániából jelentik, hogy Ibsen sulyosan megbetegedett. A nagybeteg állapota igen aggasztó.

A háboru.

Páris, november 26. A német gyarmati társulatban a keletázsiai érdekeket japán részről fenyegető veszedelmeket illetőleg tartott előadáshoz azt a megjegyzést füzi a Journal de Debattes, hogy amit a német gyarmatitársulatban mondtak, a szomszédaikra nézve nem ujság és csak pontosabb és megbizhatóbb kifejtése annak, a mit mi már régóta tudunk. A német kormány számot vetett a helyzettel, amikor ismeretes magatartást kezdettől fogva figyelemmel kisérte. A német kormány felfogása szerint Oroszország a fehér népfaj érdekében küzd a sárga ellen és minden európainak anyagi érdekét képviseli Kelet-Ázsiában.

Ezért kedvezett annyira a német kormány az orosz érdekeknek, bár megtartja szigoru semlegességét, hogy lehessen német-orosz közeledésről beszélni. Már kiemelték, hogy Németország ez eljárásával minden európai birodalomnak példát adott az előrelátó politikára. Az ilyen orosz német közeledés távol áll attól, hogy minket nyugtalanitson, sőt megérdemelné, hogy csatlakozzunk hozzá, ugy mint akkor, amidőn Németország és Francziaország közösen őrködött azon, hogy a keletázsiai erők egyensulya fennmaradjon.

Pétervár, november 26. Az orosz távirati ügynökséget felhatalmazzák annak a kijelentésére, hogy koholt a New-York Herold párisi kiadásának az a jelentése, hogy a jövőben hadi czélokra az összes adókat fölemelik 25 százalékkal.

London, november 26. A Reuter-ügynökségnek jelentik Pétervárról, hogy ott hétfőn teszik közzé a ma Pétervárt, az észak-tengeri esemény dolgában megkötött egyezséget. Most tanácskoznak azon, hogy milyen formában hivják meg Francziaországot és az Egyesült-Államokat.

Sanghai, november 26. A Csinganfu és Jankiaku közt létesitett gőzhajóforgalmat ma nyitották meg, kinai hivatalnokok jelenlétében. Jankiaku és Csifu között hetenként, Jankiakau és Tiencsin között 14 napos forgalmat rendeztek be.

Stössel nem halt meg.

Budapest, nov. 26. (Saját tud. táv.) Az «Echo Paris» határozottan megczáfolja azt a hirt, hogy *Stössel* tábornok meghalt.

Port-Arthur végperczei.

Budapest, nov. 26. (Saj. tud. táv.(Londonból jelentik, hogy az ideérkezett összes táviratok szerint ma van Port-Arthur előtt döntő ütközet. Stössel tábornok fel akarja adni a várat, de ebbe a czár még nem egyezett bele.

Kuroki meghalt.

Budapest, nov. 26. (Saj. tud. táv.) Londoni hirek szerint *Kuroki* tábornok holttestét ma szállitották el a harcztérről. Ez a hir véglegesen megerősiti azt, hogy Kuroki csakugyan meghalt.

NYILTTÉR.

Bumbera Imre
polgári- és papi szabó.
Nagyvárad, uj „Bazár"-épület szinház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a **legujabb divatu** és a **legjobb minőségü** *őszi* és *téli* szöveteim raktáron vannak, melyekből a legujabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készitem nagybecsü megrendelőimnek.

Különösen felhivom a Főtisztelendő papság figyelmét ***sima, fekete*** árumra, melyekből nagy raktárt tartok a **Főtisztelendő papság részére**. Állandóan nagy választék **reverenda czimáda** és egyházi **kvadrátusokból Rivétum** fekete és viola szinben, to-

vábbá egyedüli raktára a mai idény legszebb és leczélszerübb **hit, remény, szeretet övének** (cingulus), mely egyedül **csak nálam szerezhető be.**

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemü közönség becses pártfogását kérem föl kell emlitenem, hogy elvem mindig a jó munka jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsü megrendeléseiket kérve, maradtam kitünő tisztelettel:

Bumbera Imre,
65 **polgári- és papiszabó.**

REGÉNYCSARNOK.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva.

Sir Gilbert látta a mosolyt s egyebet nem vett észre. Gillian oly szép volt, a mint a kandallóhoz támaszkodott, dus arany haja csak tündöklött a napfényben s hosszu sötét pillái alól szürke szemei édesen mosolyogtak. Az ifju szive hevesebben vert ellenálhatatlan vágyat érzett a magáénak nevezni ezt a szép teremtést.

Mily szép Gillian! Szemének, mosolygó ajkainak kifejezése mily ártatlan mily kedves! E bájos teremtést hogy is nevezheti az ö anyja és mások is léhának, könnyelmünek, hiunak! A mint Gillianra nézett, érezte, hogy vége minden erős elhatározásának. Miért ne lehetne ez a leány jó? Miért ne hasolitana atyja családjához, miért ne lehetne oly becsületes, a milyennek a Blaczketek voltak?

Sir Gilbert előre hajolt s elragadtatással nézett Gillian szép, piros arczára.

— Gillian — szólalt meg a felindulástól remegő hangon — Gillian! — s megfogta és szorongatta mind a két kezét.

Az ajkán lebegtek a mindkettőjük sorsáradöntő fontosságu szavak, ha e pillanatban két fiatalember látogatása félbe nem szakitja.

Az ifjak Berti barátai voltak, kik a parkból jövet, betértek Blaczket kisasszonyhoz egy csésze teára. Aztán oly hosszura nyujtották látogatásukat, hogy sir Gillbert, ki ebédre volt igérkezve — bár nem szivesen tette, — kénytelen volt távozni s az ifjaknak átengedni a tért,

— Ma este látni fogom kegyedet a lady Arden bálján? — kérdezte, a mint megcsókolta Gillian kezét.

Gillian mosolygott s igézően elpirult, midőn válaszolt.

A vendégek távozása után az öltözőszobája ablakához ült s merengő tekintettel nézett ki az utczára.

— Bár tisztában volnék magammal, oly borzasztó ily határozatlannak lenni! — tünődött magában. — Mit is mondott Berti? Hogy a szeretet nélkül kötött házasság romlásomra vezetne. Berti a legjobban ösmer engem? De nem gondolom, hogy bennem a szeretet hiányozzék . . . Azt hiszem, tudnám őt szeretni . . . Sőt talán már szeretem annyira, a hogy én szeretni képes vagyok. Néha azt gondolom, hogy soha sem tudok más valakit annyira szeretni, mint sajátmagamat. Teljesen meg vagyok róla győződve, hogy sohasem tudnám magamat vagy a bologságomat másért, bárkiért feláldozni! A saját örömöm és a saját boldogságom mindig az első.

Oh, Berti különb nálam! Ha szilaj is és könnyelmü, de azért nemes lelkü, önzetlen és igaz, mig én a szivem gyökeréig önző vagyok.

Felállott a székről, a tükör elébe ment és hosszasan nézte az arczát.

— Igen, Blaczket Gillian — szólt önmagához, fejével intve a tükörbe — az arczod a legtöbbet ér benned. Szép vagy kivülről, a szemnek, de belülről . . .

Elhallgatott, vállait vonogatta, aztán erőltetett nevetéssel elfordult csöngetett a szobaleánynak s öltözködni kezdett.

II.

Az öreg lady Wynn, Gillian és Berti nagyanyja, Kensingtonnak egyik unalmas utczájában, jelentéktelen kis házban lakott. Volt egy igen csinos háza Yorksirban, Wynnthorpe-Hall közelében, hol a báró, sir Wynn György lakott s melyet özvegy-háznak neveztek, de az özvegy gyülölte a falusi életet. Azt mondotta, hogy Londonon és Brigtonon kivül elvielhsetetlen az élet Tehát kiadta bérbe kényelmes uri házát és az esztendőnek legalább kilencz hónapjában Kensingtonhan lakott, ama társaság és mulatságok közelében, melyekben gyönyörüségét találta.

Negyven éves szép, özvegy asszony volt midőn ide letelepedett. Voltak ugyan szentes-kedő asszonyok, kik gonoszul mosolyogtak és a fejöket rázták, midőn őt emlegették és nem tettek látogatást nála, mint olyan asszonynál, a ki már a férje életében feltünővé tette magát kaczérságával és a közvélemény teljes megvetésével, azonban voltak elegen, a kik örültek, hogy olyan házhoz mehettek, a hol mindig kitünő ebédet és vacsorát kaptak, a hol szép asszonyokat láthattak, hol a háziasszony kedves volt és nagy pénzben lehetett kártyázni.

De ez az idő rég elmult, azok a szép asszonyok, a kik nála szoktak találkozni elmés férfiakkal, rég nincsenek többé, csak ő élt még a régi nemzedékből, a nyolczvan éves öregasszony. Mint Gillian mondá, a világ örömei egymásután elhagyták. Kortásai legnagyobb részét tulélte, tulélte a szerelem korszakát is és a boldogságot is, sőt most már az asztal gyönzörüségeiben sem lehetett része. Csak egy szenvedély volt, mely mindvégig hü maradt hozzá, az a szenvedély volt mely a Wynn család annyi tagját tönkretette: *játék szenvedélye.*

Folyt. köv.

KÖZGAZDASÁG.

A Leszámitoló bank közgyülése.

A nagyváradi *Leszámitoló és jelzálogbank* részvénytársaság e hó 26-án rendkivüli közgyülést tartott, melynek egyedüli tárgya az alaptőkének tervbe vett felemelése volt. A népes közgyülésen *Guttmann* József elnökölt, aki megállapitva a gyülés határozatképességét, a jegyzőkönyv vezetésére dr. Friedländer Sámuel annak hitelesitésére pedig Nagy György és dr Váradi Ödön részvényeseket hivta fel. Ezek után Moskovits Miksa vezérigazgató felolvasta az igazgatóság javaslatát, amely előterjeszti, hogy az intézet fennállása óta fokozatosan és egyre fejlődött s különösen az utolsó két év minden üzletágban oly erős növekedést mutat fel, mely a társaság vezetőségét arra birja, hogy az eddigi reális és szolid üzletkezelésnek megfelelően az anyagi garantiákat is gyarapitsa és az üzlet forgalomnak minél szélesebb és biztosabb alapot teremtsen. E végből javasolja az alaptőke felemelését.

A közgyülés az igazgatóság javaslatához képest egyhangulag elhatározta, hogy alaptőkét 300.000 koronáról 600.000 koronára felemeli 1500 drb. egyenként 200 kor. névérték és 220 kor vételárértékkel kibocsátott részvényjegyzése utján, amély részvények öszértékéből 300.000 korona az alaptőkét fogja nevelni, 30000 korona pedig a tartalékalaphoz lesz csatolandó s a részvények jegyzésére nyilvános felhivást intéz.

A részvényjegyzés zárhatár ideje 1904. év deczember hó 31 napja azonban az eddigi részvénytulajdonosok a jegyzésre elsőbbségi joggal birnak, ha azt 1904. decz. 20-ig gyakorolják.

Ennek folytán a részvénytársaság fenntartja magának azt a jogot, hogy a nem kedvezményes részvényjegyzésekből azokat, amelyek tuljegyzésnek mutatkoznak, stórnirozhatja.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, nov. 25.

Buza ápr.-re	10.24
Buza okt.	8.85
Rozs ápr.-re	7.07
Tengeri májusra 1905.	7.88
Zab okt.-re	7.60
Repcze aug.-ra	11.20

Értéktőzsde.

Budapest, nov. 25.

Os rákhitelrészvény	10.15
Magyar hitelrészvény	786.—
Leszámi oló bank	463.—
Rimamurányi	530.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	644.—
Közuti vasut	584.—
Városi villam s vasut	344.—

A szerkesztésért felelös:
Dr. VUCSKICS GYULA.

Felhivás.

A Leszámitoló- és Jelzálogbank részvénytársaság f. évi november hó 26-án megtartott közgyülésén elhatározta, hogy alaptőkéjét 300,000 koronáról 600,000 koronára felemeli, 1500 darab egyenként 200 korona névértékkel, de 220 korona vételár értékkel kibocsátott részvény jegyzése utján, amely részvények összértékéből 300,000 korona az alaptőkét fogja növelni, 30,000 korona pedig a tartalékalaphoz csatolandó. Ehhez képest a részvénytársaság alulirt igazgatósága a részvények jegyzésére nyilvános felhivást intéz.

A részvényjegyzés zárhatárideje 1904. év deczember 31 napja, azonban az eddigi részvénytulajdonosok meglevő részvényeik száma erejéig a jegyzésre elsőbbségi joggal birnak, ha ezt a jogot 1904. deczember 20-ig bezárólag gyakorolják. Ennek folytán a részvénytársaság fentartja magának a jogot, hogy a nem kedvezményes részvényjegyzésekből azokat, amelyek tuljegyzésben mutatkoznak stornirozza.

A részvények értékében a jegyzéskor 50 korona fizetendő, a hátralék pedig a következő napokon:

1905 január 31-én 50 korona
« február 28-án 50 «
« márczius 31-én 70 «

minden egyes részlet 1905. január 1-től folyó 6% kamataival együtt, az utolsó részlettel egyidejüleg részvény kiállitási dij és illetékek fejében még 2 korona fizetendő.

A részvények jegyezhetők egész nap az üzleti időtartama alatt a Leszámitoló- és Jelzálogbank részvénytársaság pénztáránál, ahol a befizetések is teljesitendők.

A Leszámitoló- és Jelzálogbank a részvényjegyzőkkel szemben a befizetésekért a keresk. törv. 152: §-a értelmében a felelősséget elvállalja.

Kelt Nagyvárad, nov. 27.

A Leszámitoló- és Jelzálogbank rt. igazgatósága.

Olcsó kölcsön

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utcza 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rimanóczy szállodával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiacz terén bank-tisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képviselete alapján:

1. leszámitoltatok váltókat;
2. folyó számlahitelt nyujtatok;
3. Jelzálog és hosszu törlesztéses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is benn foglaltatik) 10—50 évre a lehető legrövidebb idő alatt és legalacsonyabb kamatlább mellett minden előzetes dij és költség nélkül folyósittatok;
4. régebbi tarozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel.

Mindenféle kölcsön ügyletben szivesen állok rendelkezésére és minden dijazás nélkül szolgálok felvilágositással, utbaigazitással délelőtt 9—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

Faludi Ignácz,
volt takarékpénztári titkár.

Telefon 424 szám. 930.

A t. gazdaközönség figyelmébe!

Tisztelettel hozzuk tudomására, hogy hazai

gácsi pokrócz

gyártmányaink egyedüli eladásával Biharmegye számára:

Spitzer Testvérek nagyváradi czég van megbizva.

Midőn a t. gazdaközönség figyelmét e páratlanul jó tartósságu hazai pokróczokra felhivjuk, figyelmeztetni bátorkodunk, hogy

valódi gácsi pokrócz

másnál Biharmegyében nem kapható. Szavatosságot tehát csak a nevezett czégnél vásárolt pokróczokért vállalunk.

Az árak ugyanoly olcsók, mint budapesti főraktárunkban.

Gács, 1904. okt. hó.

Tisztelettel

Gácsi gyapjuszövet és posztógyár

Szőnyegekben csak practicus tartós jó minőségüek.
Lópokróczok darabja 1 forinttól kezdve.

Schicht-szappan

„szarvas“ — vagy — „kulcs“

jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennélfogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Csak **Globus** tiszitó kivonattal tiszitsunk

Liniment. Capsici comp.,
Richter-féle Horgony-Pain-Expeller.

Ezen elismert kitünő és fájdalomcsillapító bedörzsölésül használt háziszer bevásárlásnál, — a mely minden gyógyszertárban kapható, — mindig figyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre.

500 forintot

fizetek annak, a ki *Bartilla* vizének használata mellett, üvegje *32 kr.* ha ismét fogfájást kap vagy a szája büzlik! Csomagolásért külön 10 kr.) *Bartilla A. örökösei* (E. Winkler) *Wien*, 19. 1. Sommergasse 1. Kapható *Nagyváradon Vadász Albert* drogueriájában Fő-utcza, *Nyiry György, Molnár Lajos* urak gyógyszertárában. *Berettyó-Ujfaluban Trajanovits Antal* gyógyszertárában. Kérjünk határozottan mindenütt *Bartilla*-féle fogvizet Hamisitványok feljelentői *jól* dijaztatnak.) Oly helyekre, hol nem kapható *bérmentve* küldök 5 üveget 2 forint 60 krért.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótleka

egy régjonak bizonyult háziszer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvenynél, csúznál** és **meghüléseknél** bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjegygyel és a Richter czégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapesten.**

Richter gyógyszertára
az „Arany oroszlánhoz“, Prágában,
Elisabethstr. 5 neu. Mindennapi szetküldés.

Ő cs. apost. és kir. Felségének legfelső elhatározásafolytán.

A polgári jótékony czélokra szánt

XXXVI-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban **egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.435 nyereményt** tartalmaz **készpénzben 512.980 korona** összegben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéséért a cs. kir. lottójövedék kezeskedik.

A huzás visszavonhatlanul 1904. évi deczember hó 15-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker. Vordere Zollamts-strasse 7. sz. a továbbá a lottógyüjtődékben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirda és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya.

Szenzácziós olcsóság!

Verseny nélkül

ajánlja a **Kovács L. Társa** *divatáru czég* Nagyvárad, Zöldfa-utcza elején a következő czikkeket:

Női kosztüm kelme.

1 Berliner schal selymezett	15 kr.	1 Szörme boa (Luezia)	57 kr.
1 mtr. Tennis flanel	12½ »	1 mtr. Posztó, koczkás	23½ »
1 » Gráczi londen	39 »	1 » Angol londen	41 »
1 » Himalája szövet	57 »	1 » Harana czibelin	66 »
1 » Bársony parchet	23 »	1 » Atlas parchet	33 »
1 » Mintás bársony	76 »	1 » Gyász kelme	44 »
1 » átka vászon	3·95 »	1 vég Szepességi vászon	4·25 »
1 » Lepedő vászon	4·75 »	1 » Mosó kanavász	3·90 »

1 vég czérnás kanavász 4·50 kr., továbbá ágyteritők 75 kr., abroszok 55 kr., törülközők 16 kr., paplanok 150 kr., téli keudők 33 kr., berliner kendők 95 kr., jäger női- és férfi-ingek 55 kr., gyermek trikók 29 kr., szönyegek 11 kr., takaró pokrócz 89 kr., miderek 49 kr., ugyszintén más ezer és ezer czikkek hasonló olcsó árban

Női kosztüm kelme.

Kovács L. és Társa czégnél

Nagyvárad, Zöldfa-utcza elején.

593

Legnagyobb kereskedelmi- és mü-kertészet az országban

a nagyvárad-velenczei

Műkertészeti- és rózsa-telep

Kertészeti-telep:
NAGYVÁRAD-VELENCZE, 194. SZÁM.
Helyi és megyei telefon összeköttetés

Sürgöny-czim:
Műkertészeti-telep Nagyvárad.

Virág-csarnok:
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA (Bazár-épület.)
Telefon összeköttetés.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja ujonnan nagyobbitott és tökéletesen a mai kor kivánalmainak megfelelőleg berendezett **műkertészeti telepét és virágcsarnokát**, ahol *menyasszonyi-, nyoszolyólányi-, örömanyai-, eljegyzési, báli-, bálanyai-csokrok, báli legyezők, mell-, fej- és ruhacsokrok, uri gomblyuk és cotillion-csokrocskák*, továbbá *virágkosarak, lantok, bőségszaruk, jardinerek, virágházacskák, targonczák, virágkocsik, ünnepi koszoruk, gyászkoszoruk* fölirattal vagy anélkül, babér, ficuslevél és pálmalombokból, ugyszintén *gyászjelképek, szivkeresztek, horgonykeresztek* stb. **egész frissen levágott**

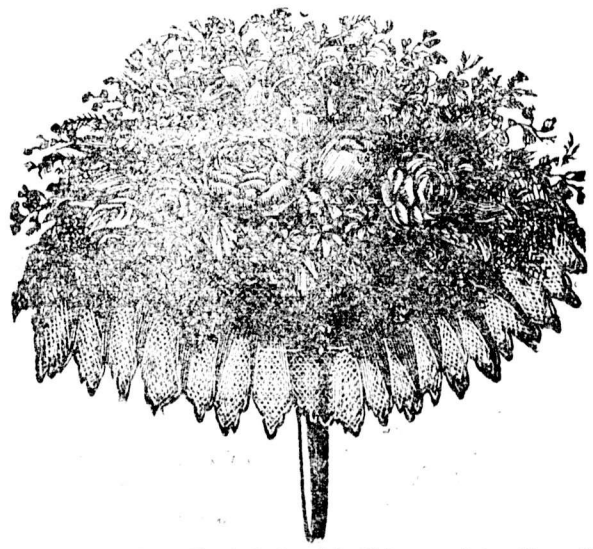
Élő virágokból:

Csokrok: menyasszonyi, koszorulányi, báli vagy bármily alkalmi szép berlini papirtartóval **1** frttól **3** frtig.

Csokrok: atlasztartóval **3** frt **50** krtól **6** frtig.

Csokrok: a legfinomabb kivitelben finom selyem tartókban **8** frtól **12** frtig **rózsa és Caméliákból** a mi ezelőtt **15** egész **20** frtba került.

Csokrok: a legnagyobb mintáuak, a legujabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem csipke és atlasztartókkal **18—25** frtig a mi ezelőtt **40—50** frtba került.

Élő virágokból:

Koszoruk: igen szép, tartós zöldek és szép virágokból diszitve **1—3** frtig.

Babérkoszoruk: ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból diszitve **2—5—10** frtig.

Ficus és Magnolia koszoruk: a legnagyobb mintájuak a legértékesebb és legfinomabb virágok és pálmalombokkal diszitve **10—25** frtig a mi ezelőtt **35—40** frtba került.

A fentirt összes kertészeti tárgyak müvirágból 20%-al olcsóbban a lehető legcsinosab kiállitásban és a legjutányosabb árak mellett készittetnek.

Ugy a helybeli, mint a vidéki megrendelések teljesitésére kiváló gond fordittatik s a pontos elküldésért szavatosság vállaltatik.

Szemzés által nemesitett, a leghálásabb virágzásu és legkedveltebb fajokból összeválogatott **80 000 drb magastörzsü és 50 000 drb gyökérnemes (Wurzelecht) rózsa** van elárusitás alá előkészitve. Az árak oly alacsonyak, hogy nincs az országban kertészet vagy rózsatelep, mely e tekintetken alantirt teleppel versenyre kelhetne. Árjegyzékkel kivánatra ingyen és bérmentve szivesen szolgál

750.

a Nagyvárad-velenczei műkertészeti- és rózsa-telep

Nagyváradon.

Miért tett oly hirnévre szert Nádor Henrik és Társa czég egész Biharmegyében?

Mert czipő-raktára a legnagyobb az egész Biharmegyében!

Mert minden vevő oly czipőt kap, mint a milyet kiván!

Mert a legfinomabb kivitelü áruk a legszolidabb árak mellett kézről-kézre mennek!

Mert minden czipő, mielőtt eladásra megyen, a legnagyobb vizsgálat alá lesz véve!

Szabott árak!

936.

Mert a szolid kiszolgálása **NÁDOR HENRIK és TÁRSA** czégnek ma már ugy szólván példabeszéddé vált!

Mert versenyképességére nézve a czég megközelithetetlen!

Mert telefonon való megrendelések ugy helybeli. mint vidékiek részére a legpontosabban és gyorsan eszközöltetnek!

Vidéki és helybeli telefon 63.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Gyártelep: **BÉKÉSCSABÁN.** *Gyári-raktár:* **NAGYVÁRADON,**

Fő-utcza Guttmann ház.

Saját készitésü elegáns asztalos és kárpitos

BUTOROK

modern stylben, gazdag választékban, gyári árban.

Szolid, szabott árak!

Huzás deczember elsején.

Erzsébet Szanatorium-

sorsjegyek

a napi árfolyam mellett kaphatók a

„Központi Takarékpénztár rt.-nál"

(Szilágyi Dezsö-utcza, dr Adorján-ház.)

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Részvénytőkéje teljesen befizetett félmillió kor.

Betéteket elfogad előnyös feltételek mellett könyvecskékre vagy folyószámlára.

Leszámitol magán- s üzleti-váltókat a legmérsékeltebb kamatláb alkalmazása mellett.

Előleget nyujt értékpapirokra *zálogkölcsön* vagy *folyó számla alakjában.*

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapirokat és bevált értékpapirszelvényeket és sorsolt értékeket.

Kézi zálogosztályában (Kossuth Lajos-utcza 4 sz. földszint) pénz előleget nyujt *arany és ezüst tárgyakra* valamint *mindennemü ingóságokra* a törvény által megszabott kamat mellett

Rövid vagy hosszabb lejáratu közönséges vagy törlesztéses jel zálog kölcsönöket nyujt

ház és földbirtokokra

esetleg drága kamatozásu kölcsönöket konvertál 500 koronától kezdve 10—50 évi visszafizetésre a legolcsóbb kamat és tőketörlesztési hányad mellett, gyors lebonyolitással.

831

Uj divatáru üzlet! **Uj divatáru üzlet!**

Csakis jobb minőségü áruk.

KELLEMES és ÉRDEKES.

Figyelmes kiszolgálás.

Üzletemet **folyó hó 10-én** megnyitottam.

Azt látni kell, hogy fogalmat szerezzen mindenki ama gyönyörü, fris árukkal u. m. *feketeés szines* szövetek, *selymek*, továbbá *schroll chiffonok*, *Cosmanosi mosóáruk* és minden ruhakellékekkel felszerelt raktáromról.

A megnyitás alkalmából vevőimnek a Clevelandi kiállitásból származó sok ezer darab gyönyörü disztárgyat teljesen ingyen adok még a legkisebb vásárlás után is.

Czégemre figyelni tessék; a Szent László téren a boldas **templom mellett van.**

Magamat a t. közönség szives jóindulatába ajánlva és b. látogatását kérve, maradtam

924. kiváló tisztelettel: **KLEIN MENYHÉRT.**

Az árak minden versenyen felül!

FINOM KISZOLGÁLÁS.

FŐ-ÜZLET: Zöldfa-utcza, a Zöldfa-kávéházzal szemben.

Rendkivüli ajánlat! Soha többé nem létező bevásárlási alkalom kinálkozik czégünknél, Az eddigi ár féléért

ajánlunk két sorozat legfinomabb valódi franczia és angol gyapjukelme különlegességet.

I. Sorozat:
Tiszta gyapjukelme 120 czentiméter széles — — — — 49 kr.
ezelőtt 1 frt 20 kr.
Nehéz tiszta gyapju angol divatkelme — — — — 78 »
ezelőtt 1 » 65 »

II. Sorozat:
Angol kostüm kelme tiszta gyapju 140 %m széles — — 1 frt 75 kr.
ezelőtt 2 » 95 »
Angol kostüm kelme legujabb és legjobb tönkretehetlen minőségü 1 » 95 »
ezelőtt 3 » 50 »

Minden ruhához minden hozzávaló 29 kr.

Arak és minőség verseny nélkul.

főüzlet: Zöldfa kávéházzal szemben

Szabó Testvèrek

Nagyvárad, Zöldfa-utcza.

fióküztet: Zöldfa sörcsarnok mellett

FIÓK-ÜZLET: Zöldfa-utcza, a Zöldfa-sörcsarnok mellett.

SZOLID ÁRAK.

A

„Nagyvàradi Hitelbank“

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utcza 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölcsönöket nyujt,

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósit. Kölcsönkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyitvány mutatandó be. Drágább kamatozásu kölcsönöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után 5%-os kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámitol váltókat.

Értékpapirok, ékszerek és terményekre előleget ad.

397 **Az igazgatóság.**

BOROS I. órás és ékszerész Nagyváradon.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget hogy **óra- és ékszerüzletemet Nagyvárad,** Fő-utcza, (Nyiri gyógyszertár mellett) jelentékenyen kibővitettem és a legfinomabb, legmodernebb árukkal szereltem fel.

Állandó raktáron tartok nagy választékban legfinomabb kivitelü férfi és női aranyórákat, lánczokat, valamint mindennemü arany és ezüst ékszereket. Az eddigi hiányt pótolva, üzletemben a legjobb minőségü látszerészeti czikkeket is berendeztem, melyre a t. közönség b. figyelmét külön is felhivom.

Kitünő szerkezetü tula, ezüst és nikel zsebórák, szabályozott svájczi inga órák nagy raktára.

Jutányos szolid árak.

Javitások pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Az eddigi szives bizalmat megköszönve, további becses pártfogást kér, tisztelettel:

Boros I.

867. órás és ékszerész.

Czipész-üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy évek óta fennálló

czipész-műhelyemet

Teleky-utczáról **Olaszi, Szinház utcza,** az ujonnan épült *Dr Adorján Emil* házába helyeztem át.

Elvállalok minden e szakba vágó munkák mérték utáni készitését, ugyszintén elfogadok **javitásokat** a legolcsóbb árban.

Vidéki megrendelések egy pár viselt czipő beküldése mellett pontosan eszközöltetnek.

Becses megrendelést és pártfogást kérve maradok — *pontos és gyors kiszolgálásról előre is biztositva* kiváló tisztelettel

Darvassy Károly,

czipész-mester.

A székelyföldi ásványvizek páratlanja

„Rèpáti“

a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuviz

mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkivül dús, főleg kötött szénsav-tartalma és kellemes ize folytán ritkitja párját a kontinensen.

Elsőrangu gyógyital emésztési-vizeleti nehézségeknél, vese-, gyomorbél bajokban, gyuladásos holyag, köszvényes bántalmak és vérszegénység ellen stb

Főuri kedvencz ital,

határozottan a legkedvesebb pezsgőborviz!

Mint a belszervezet betegségei ellen legkellemesebb és leghatásosabb s egyszersmind legolcsóbb gyógyitó szert, ugy is, mint páratlan élvezeti italt, a »Répáti ásványviz«-et minden czéltudatos, elfogulatlan ivónak rendes használatra lelkiismerettel ajánlhatjuk.

A »Répáti viz« minden jobb füszerkereskedésben vendéglőben kapható.

788.

Diószeghi István

órás és ékszerész

Nagyvárad, Kossuth-(Sas)-utcza

(Hajnal-palota.)

Elvállal: 929.

órákat, ékszereket

javitás végett.

Jutányos és lelkiismeretes kiszolgálás.

Óra és ékszer raktár.

Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi szabó,

NAGYVÁRAD, Szent László-tér. a „Sas“ kávéház mellett

Van szerencsém az **uri közönség** figyelmébe ajánlani

férfiszabó-üzletemet,

*a hol a legfinomabb **hazai, angol** és **franczia** szövetekből legujabb divat szerinti öltönyöket és felső kabátokat a **legolcsóbb árakért** készitem.*

Tisztelettel: 606

SZ. KOCSIS JÁNOS, férfi szabó.

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Kőfaragó)-utcza sarkán.

A legujabb meglepő *zenélő*

automata-zongora.

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim becses tudomására hozni, hogy a téli unalmas estéket kellemessé tegyem, szórakoztatásul egy oly ***zenelő AUTOMATA-zongorát*** állitottam föl, ami még nincs több és egy kitünő nagy gramafont és több játékdolgokat tisztelt vendégeim rendelkezésére bocsátom.

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim**, melyeket kizárólag termelőktől szereztem be, mérsékelt árak, előzékeny, pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok

teljes tisztelettel

743 **KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős.**

Egyben van szerencsém igen tisztelt vendégeim és jóakaróim szives tudomására hozni, hogy

éttermet megnagyobbitottam, ugy, hogy tisztelt vendégeim kényelmét megszerezzem. Most alkalmam van minden *társas összejövetelekhez lágas, szép termet rendelkezésre bocsájtani.*

Előzékeny kiszolgálás! Jutányos árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapitott árak mellet elfogadtatnak. — ***ABONENSEK*** részére mérsékelt árszámitás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szives figyelmébe ajánlani ujonnan berendezett ***VENDÉGSZOBÁIMAT,*** melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint ***SZÁLLÓHELY*** is jutányos ár mellett szives rendelkezés alá áll.

Számos látogatást kérve tisztelettel

KECSKEMÉTY ISTVÁN
églős.

Haláleset miatt,

az összes raktáron levő áruk u. m. **felöltők** és **havelokkok**, **férfi** és **gyermek öltőnyök, téli kabátok, mikádók** szörme béléses **kabátok, utazó** és **városi bundák** mélyen leszállitott árban árusittatnak el, **SCHLOSSBERGER EDE és TÁRSA** czégnél Nagyvárad, Zöldfa utcza, a Zöldfa kávéház mellett. 952

Férfi fehér nemüek.

Gyermek-kocsik.

Téli vásár a Korona- és Fillér-bazárban.

Diszárúnak és Játékok.

Még eddig nemlétezett olcsó árban szerezhetők be:

téli alsó ingek, nadrágok, ugyszintén gyermek-trikók, harisnyák, keztyük, alsószoknyák, berliner-kendők, sálak, reggeli czipők, esőernyők, utazó bőröndök, gyermek kötött ruhácskák és fejkötők, bőr- és aczéláruk minden **mélyen leszállitott árakban**

Friss és Társa korona- és fillér-bazárában Nagyvárad, Fő-utcza. Telefon. 30. sz.

557.

Fekete és mosó kötenyek

PAPLANGYÁR

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Nagyváradon a mai kornak megfelelő, teljesen uj berendezéssel paplangyárat alapitottam. Raktáron vannak mindég a legnagyobb választékban **Selyem, Cloth, Chasmir** és **karton paplanok.** Továbbá paplanhoz szükséges összes kellékek u. m. **atlaszok, Clothok** és **Chasmirok, Paplangombok paplan-varró-cérnák** és selymek

Felvállalok és átalakitok mérték szerint **paplanokat és matraczokat.** Olcsó, jó és szólid áruimról ugyszintén pontos kiszolgálásomról személyes meggyőződést kérve kiváló tisztelettel

HOFFER BERTALAN utóda **FÜRST R.**

Szilágyi Dezső-utcza, (Adorján ház).

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.